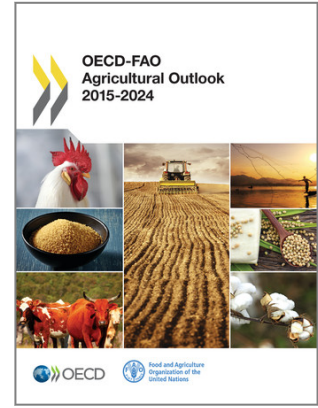

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2015

Summary in Turkish

Read the full book on: 10.1787/agr_outlook-2015-en

OECD-FAO 2015 Tarım Görünümü

Türkçe Özet

Mahsullerin ve canlı hayvan ürünlerin fiyatları 2014 yılında farklı eğilimler göstermiştir. Mahsullerden iki yıl boyunca alınan güçlü verim, tahıl ve yağlı tohum fiyatlarına daha fazla baskı getirdi. Büyükbaş hayvanlardaki yeniden yapılanmadan ve ortaya çıkan hastalıklardan kaynaklanan arz daralması, et fiyatlarındaki yükselişi desteklerken süt ürünlerinin fiyatlarında tarihsel zirvelerden aşağı sert düşüş yaşandı. Arz ve talepteki orta vadeli itici güçler kök salıncaya kadar 2015 yılında kısa vadeli unsurlara doğru başka ayarlamalar da beklenmektedir.

Verimlilik artışı eğilimlerinin ve daha düşük girdi fiyatlarının yardımıyla üretim artışının, hız kesen talep artışının önüne geçmesiyle bütün tarım ürünlerinin fiyatlarının reel koşullarda önümüzdeki on yılda azalması bekleniyor. Her ne kadar bu, uzun vadeli kalıcı düşüş eğilimiyle tutarlılık içinde olsa da fiyatlarda keskin bir zirvenin yaşandığı 2007-08 yıllarına göre fiyatların daha da yüksek düzeyde kalması öngörülmektedir. Talep, temel gıda maddelerindeki kişi başına tüketime bağlı kalarak küresel ekonominin zayıf da olsa genel bir toparlanmasıyla birlikte gelişmekte olan birçok ekonomide doygunluk seviyesine yaklaşacaktır.

Sürekli fakat yavaş bir nüfus artışının yaşandığı gelişmekte olan ülkelerde talepte yaşanan başlıca değişiklikler, kişi başına gelirin artması ve kentleşme, gıda ürünlerine yönelik talebi artırmaktadır. Gelirlerdeki artış, tüketicileri nişastalardan çok hayvansal protein tüketimlerini artırmak suretiyle diyetlerini çeşitlendirmeye yöneltmektedir. Bu nedenle et ve süt ürünlerinin fiyatlarının mahsul fiyatlarına nispeten yüksek kalması beklenirken mahsuller arasında yem olarak kullanılan iri tanelilerin ve yağlı tohumların fiyatlarının temel gıda maddelerinin fiyatlarına nispeten yükselmesi gerekiyor. Bu yapısal eğilimler bazı durumlarda mısır esaslı etanole yönelik sabit talep gibi bazı özel faktörlerle dengelenmektedir.

Yağ fiyatlarının düşmesi de, özellikle enerji ve gübre maliyetlerine yaptıkları etki yoluyla fiyatlar üzerindeki aşağı doğru baskıya kaynak oluşturmaktadır. Bunun yanısıra öngörülen düşük yağ fiyatları çerçevesinde birinci nesil biyo-yakıt üretimi de yetkilendirmeler veya başka teşvikler olmadığında çoğu zaman karlı değildir. Ne Amerika Birleşik Devletleri'nde ne de Avrupa Birliği'nde politikaların ciddi ölçüde daha yüksek biyolojik yakıt üretimine yol açması beklenmemektedir. Diğer yandan Brezilya'da şeker esaslı etanol üretimindeki artışın petroldeki zorunlu harmanlama oranı artışı ve vergi teşvikleri sağlanması kapsamında çıkması ve Endonezya'da biyodizel üretiminin aktif olarak desteklenmesi beklenmektedir.

Asya, Avrupa ve Kuzey Amerika'da ilave tarımsal üretim neredeyse münhasıran verim artışlarıyla desteklenirken Güney Amerika'da verim artışları ve ilave tarımsal alanlar açılması öngörülmektedir. Afrika'da mutedil bir üretim artışı beklenirken diğer yatırımlar da verimi ve üretimi ciddi ölçüde yükseltebilir.

Tarımsal emtianın ihracatında daha az sayıda ülkeye konsantre olunurken ithalatın çok sayıda ülkeye yayılması öngörülmüyor. Birtakım kilit emtiada küresel piyasalara yapılan tedarikte nispeten az sayıda ülkenin önem taşıyor olması, doğal felaketlerle veya engelleyici ticari tedbirlerin benimsenmesiyle ilgili olanlar da dahil olmak üzere piyasa risklerini artırmaktadır. Genelde ticaretin önceki onıyla göre daha yavaş artması fakat küresel üretim ve tüketim karşısında sabit bir payı koruması bekleniyor.

Mevcut ana hat, dünya tarım piyasalarındaki temel arz ve talep şartlarını yansıtmaktadır. Ancak bu Görünüm, bazıları rastlantısal analizlerle araştırılan muhtelif belirsizliklere tabidir. Eğer verimlerdeki, petrol fiyatlarındaki ve ekonomik büyümedeki tarihsel oynaklıklar hakkında gelecek projeksiyonu yapılırsa önümüzdeki on yılda uluslararası piyasalarda en az bir defa ciddi şok olması ihtimali çok yüksektir.

Emtiada öne çıkanlar

- Tahıllar: Stok fazlalıkları ve azalan üretim maliyetleri kısa vadede nominal tahıl fiyatlarını aşağı çekerken kalıcı talep ile artan üretim maliyetlerinin de orta vadede nominal fiyatları tekrar artırması gerekmektedir.
- Yağlı tohumlar: Proteinli yemeğe yönelik güçlü talep, yağlı tohum üretimindeki artışı daha da ileri götürecektir. Bu da yemek içeriğinin genel yağlı tohum verimine üst düzeyde katkı yapmasıyla ve soya fasulyesi üretiminin özellikle Brezilya'da daha da artmasıyla sonuçlanacaktır.
- Şeker: Gelişmekte olan ülkelerdeki yüksek şeker talebi, fiyatların düşük seviyelerden toparlanmasına yardımcı olmalı ve bu sektöre daha fazla yatırım yapılmasına yol açmalıdır. Piyasa, başlıca üretici olan Brezilya'da etanol karşısında şekerin karlılığına bağlı kalacak ve Asya'daki birtakım kilit şeker üreticisi ülkelerde şeker üretimi döngüsü sonucunda oynak kalmaya devam edecektir.
- Et: Tahıl yemlerindeki fiyat düşüşünün, son on yılın büyük bölümünde bilhassa yüksek ve oynak yem maliyetlerinin var olduğu bir ortamda faaliyet gösteren sektörde karlılığı yeniden kazandırmasıyla birlikte verimin, marjlardaki iyileşmeye cevap vermesi bekleniyor.
- Balıkçılık: Dünya genelindeki balıkçılık üretiminin, 2024 itibarıyla yaklaşık %20 genişlemesi bekleniyor. Su tarımının 2023 yılında toplam balıkçılık miktarını geçmesi bekleniyor.
- Süt ürünleri: Süt ürünleri ihracatının başlıca dört kökende yoğunlaşması öngörülüyor: Yeni Zelanda, Avrupa Birliği, Amerika Birleşik Devletleri ve yurtiçi talepte artış fırsatlarının sınırlı kaldığı Avustralya.
- Pamuk: Kısa vadede fiyatlar, Çin Halk Cumhuriyeti'ndeki (bundan böyle 'Çin') çok miktarda stoktan ötürü baskı altında kalacak fakat görünüm döneminin kalan kısmında toparlanacak ve nispeten istikrarlı kalacaktır. 2024 itibarıyla hem reel hem de nominal fiyatların, 2012-14 döneminde ulaşılan seviyelerin altında kalması bekleniyor.
- Biyo-yakıtlar: Etanol ve biyo-dizel kullanımının önümüzdeki on yılda daha düşük bir hızla artması bekleniyor. Üretim seviyesinin başlıca üretici ülkelerdeki politikalara bağlı kalması öngörülüyor. Petrol fiyatlarındaki düşüşün ve biyolojik yakıt ticaretinin, küresel üretimdeki payı olarak ifade edildiğinde küçük kalması gerekiyor.

Brezilya

Bu yılın Görünümü, özellikle Brezilya'ya odaklanıyor. Bu ülke, dünyanın en büyük on ekonomisi arasında yer alıyor ve gıda ile tarım ürünlerinde ikinci en büyük küresel tedarikçi. Brezilya'nın çoğu Asya'dan kaynaklanan ilave küresel talebi karşılamada en önde gelen tedarikçi olması muhtemel.

Arzdaki artışın verimlilikteki sürekli iyileşmelerle, daha yüksek verimle, bazı meraların ekili tarlalara dönüştürülmesiyle ve daha yoğun canlı hayvan üretimleriyle ileriye götürülmesi öngörülüyor. Yapısal reformlar ve verimliliği artıran yatırımlara sağlanan desteğin mesela altyapıya yeniden yönlendirilmesi, yabancı piyasalara erişimi geliştiren ticaret sözleşmeleri gibi bu fırsatları destekleyebilir.

Açlığın ortadan kaldırılmasında ve yoksulluğun azaltılmasında Brezilya olağanüstü bir ilerleme kaydetti. Birtakım gıda mahsullerinin yanısıra kahve, çiçekçilik ve tropikal meyveler gibi daha yüksek değerli ürünlerde sağlanacak tarımsal kalkınmayla yoksulluğun daha da azaltılması beklentileri güçleniyor. Bu fırsatların gerçekleştirilmesi, kırsal kalkınma politikalarının daha çok hedeflenmesini gerektiriyor.

Brezilya'nın tarımsal büyümesi sürdürülebilir biçimde sağlanabilir. İlave arzlar, alan genişlemesinden çok verimlilik kazanımlarından gelecek olsa da doğal kaynaklar üzerindeki baskının, çevresel ve koruma amaçlı girişimlerle, mesela sürdürülebilir ekim uygulamalarına verilecek destekle, doğal ve bozulmaya uğramış ekim alanlarının meralara dönüştürülmesiyle, mahsul ve canlı hayvan sistemlerinin entegre edilmesi yoluyla hafiflemesi bekleniyor.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir www.oecd.org/bookshop

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü, Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.
rights@oecd.org Faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD/FAO (2015), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2015-en